

احكام خواهران زائر

مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

إعداد
قسم الشؤون الدينية
شعبة التبليغ

احكام خواهران زائر

مسائل شرعى مورد نياز خواهران زائر

إعداد

قسم الشؤون الدينية

شعبة التبليغ

اسم الكتاب: احكام خواهران زائر مسائل شرعى مورد نياز
خواهران زائر

إعداد: قسم الشؤون الدينية - شعبة التبليغ

الناشر: العتبة العلوية المقدسة

المراجعة: شعبة التبليغ في قسم الشؤون الدينية

الطبعة: الأولى

سنة الطبع: ١٤٣٩ هـ - ٢٠١٧ م

قياس: ١٥×١٠

عدد الصفحات: ١٦

عدد النسخ: ٥٠٠٠٠

الموقع الإلكتروني: www.imamali.net

البريد الإلكتروني: tableegh@imamali.net

موبايل: ٠٧٧٠٠٥٥٤١٨٦

باسمه تعالی

با حمد و ستایش خدای متعال، و درود و رحمت الهی بر پیامبر گرامی اسلام و خاندان پاکش، و با اعتقاد به دور و رانده بودن دشمنان ایشان از رحمت الهی، مجموعه حاضر، برخی از مسائل شرعی مورد نیاز زائران گرامی است بر اساس فتوای حضرت آیت الله العظمی سیستانی دام ظلته.

پرسش ۱: نظر حضرت تعالی در رابطه با اینکه خواهران زائر بدون همراهی همسر یا یکی از محارمشان به زیارت مشاهد مشرفه بروند چیست؟

پاسخ: اصل اینست که از وقوع در حرام ایمن باشد. آری چنانچه متأهل باشد می بایست از همسر خود اجازه داشته باشد. و چنانچه یکی از والدینش یا هردوی آنها در قید حیاتند و به علت ترس از خطرهای احتمالی آزرده شوند مخالفت با آنها جایز نیست.

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پرسش ۲: واجب بودن اجازه گرفتن بانو از شوهرش در خروج از منزل تا چه حدی است؟ چنانچه شوهرش او را از زیارت مشاهده مشرفه منع کند آیا حق دارد بدون اجازه او از منزل خارج شود؟
پاسخ: بدون اجازه شوهر حق ندارد از منزل خارج شود حتی اگر برای زیارت باشد.

پرسش ۳: آیا برای زن بیوه یا مطلقه جایز است بدون اجازه پسر یا برادرش به زیارت عتبات عالیات مشرف شود؟
پاسخ: آری، جایز است.

پرسش ۴: حکم استفاده از لاک ناخن چیست و آیا وضو گرفتن با آن درست است؟

پاسخ: وضو و نمازش درست نیست؛ زیرا لاک ناخن از رسیدن آب جلوگیری می‌کند. گذشته از آنکه به طور کلی استفاده از لاک ناخن باعث وقوع در حرام‌هایی می‌شود از قبیل حرمت نمایان کردن این زینت در برابر نامحرم، و حرمت خارج شدن از منزل اگر خروجش همراه باشد با نمایان شدن آن زینت.

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پرسش ۵: وضو گرفتن خواهران و آشکار شدن دستانشان در برابر دیدگان مردان چه حکمی دارد؟

پاسخ: جایز نیست، گرچه موجب بطلان وضویش نمی‌شود.

پرسش ۶: گاه برخی خواهران در هنگام سفر در موقعیتی قرار می‌گیرند که برای وضو و مسح در معرض دید نامحرم اند. آیا در این حالت مسح کردن بر جوراب درست است؟

پاسخ: خیر، درست نیست. واجب است طوری بر پاهای خود مسح کند که نامحرم او را نبیند.

پرسش ۷: آیا هنگامی که زن قرآن می‌خواند یا دعا می‌کند واجب است سر خود را بپوشاند؟

پاسخ: چنانچه در حضور نامحرم نباشد واجب نیست.

پرسش ۸: آیا بر زن حائض حرام است که قرآن تلاوت کند یا مکروه است یا جائز؟ سوره‌هایی که سجده واجب دارد چگونه؟

پاسخ: تلاوت تمام قرآن بر زن حائض جایز است بدون کراهت، بجز آیات سجده واجب که حرام است و عبارتند از آیه ۱۵ سوره

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

سجده، آیه ۳۷ سوره فصلت، آیه ۶۲ سوره نجم و آیه ۱۹ سوره علق.
همچنین می‌باید از لمس نوشته‌های تمام آیات شریفه خودداری نماید.

پرسش ۹: آیا تلاوت سوره‌هایی که سجده مستحب دارد بر زن حائض جایز است؟
پاسخ: جایز است.

پرسش ۱۰: آیا تلاوت سوره‌های کوتاه و پایانی قرآن بر زن حائض جایز است؟
پاسخ: بجز آیه آخر سوره علق که سجده اش واجب است خواندن بقیه سوره‌های کوتاه جایز است.

پرسش ۱۱: آیا بجا آوردن غسل جمعه و دیگر غسل‌های مستحب برای زن حائض هم استحباب دارد؟
پاسخ: استحباب دارد، اما در درستی غسل جمعه پیش از پاک شدنش اشکال است لذا آن را نه به نیت استحباب بلکه به امید آنکه مورد پسند و خشنودی خدای متعال باشد (به نیت رجاء مطلوبیت) بجا آورد.

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پرسش ۱۲: آیا جایز است زن حائض با دست تر، تربت امام

حسین (علیه السلام) را لمس کند؟

پاسخ: مانعی ندارد.

پرسش ۱۳: چه چیزهایی بر نفساء حرام است؟

پاسخ: مشهور اینست که هرچه بر حائض واجب، حرام، مستحب

یا مکروه است بر نفساء نیز همانگونه است. گرچه حرمت برخی

محرمات حائض نسبت به نفساء محل اشکال است اما بنا بر

احتیاط واجب از این کارها نیز دوری کند. این کارها عبارتند از:

۱. خواندن آیاتی که سجده واجب دارد.

۲. ورود به مسجد بدون آنکه مسیر عبورش باشد و از در دیگر

خارج شود.

۳. مکث و ایستادن در مسجد.

۴. گذاشتن چیزی در مسجد.

۵. وارد شدن به مسجد الحرام و مسجد پیغمبر (صلی الله علیه و آله)، حتی اگر

عبوری باشد.

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پرسش ۱۴: آیا وارد شدن به مشاهد مشرفه امامان معصوم علیهم السلام

برای حائض و جنب جایز است؟

پاسخ: وارد شدن به صحن و آن رواق‌هایی که مسجد بودن آنها

ثابت نشده - که البته نسبت به بعضی از آنها ثابت شده - جایز

است، اما بنا بر احتیاط واجب به روضه مطهره (حرم، اتاقی که

ضریح مبارک در آنجاست) وارد نشوند.

پرسش ۱۵: آیا ورود حائض و جنب به حرم‌های امام زاده‌ها

جایز است؟

پاسخ: چنانچه مسجد نباشد و نیز هتک حرمت شمرده نشود جایز

است.

پرسش ۱۶: در هنگام دعا کردن آیا شروط خاصی بر زن‌ها واجب

است؟ به عنوان مثال پوشیدن حجاب و پاک بودنش از حیض

شرط است؟

پاسخ: دعا کردن و ذکر گفتن در همه حال جایز است و شرطی

اضافی در جایز بودن آن برای زن‌ها وجود ندارد.

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پرسش ۱۷: آیا خواندن دعا و زیارت توسط زن حائض جایز

است؟ و آیا ثوابی برایش حاصل می‌شود؟

پاسخ: آری جایز است و ثواب دارد إن شاء الله.

پرسش ۱۸: آیا خواندن و لمس قرآن کریم برای مستحاضه قلیله

با وضو، جایز است؟

پاسخ: جایز است.

پرسش ۱۹: آیا وارد شدن به مساجد و مشاهد مشرفه برای

مستحاضه جایز است؟

پاسخ: آری جایز است.

پرسش ۲۰: چه چیزهایی بر مستحاضه حرام است؟

پاسخ: لمس نوشته‌های قرآن کریم و لفظ جلاله، و بنا بر احتیاط

واجب لمس سایر اسامی حق تعالی و صفاتی که به وی اختصاص

دارد، و بنا بر احتیاط مستحب لمس اسامی معصومین علیهم‌السلام.

پرسش ۲۱: اگر مردی مشغول نماز باشد و زنی برابر مرد یا جلوتر

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

بایستد و مشغول نماز شود، آیا تنها نماز زن باطل است یا نماز مرد نیز باطل می‌شود؟ و چنانچه برعکس این مسأله اتفاق بیافتد که مردی برابر یا عقب‌تر از زنی که در حال نماز است مشغول نماز شود حکم آن چگونه خواهد بود؟

پاسخ: بنا بر احتیاط واجب در هر دو صورت، نماز هر دو باطل می‌شو چراکه شرط جلوتر نبودن جای سجود زن از جای زانوی مرد باید در طول مدت نماز رعایت شود.

پرسش ۲۲: فاصله میان زن و مرد در هنگام نماز چقدر باید باشد؟

پاسخ: بنا بر احتیاط واجب است که زن عقب‌تر از مرد بایستد و لو به این مقدار که جای سجده زن از جای زانوی مرد جلوتر نباشد. اما اگر پرده یا دیواری میان آنها حائل باشد یا حدود پنج متر از هم فاصله داشته باشند در این صورت نه تنها هم ردیف و برابر بودنشان بلکه حتی جلوتر بودن زن هم اشکالی ندارد.

پرسش ۲۳: در مکان مختص به نماز برای خواهران زائر حرم امام علیه السلام، برخی از بانوان زائر ملاحظه می‌شوند که پسر بچه ممیزی را همراه خود می‌آورند و این پسر بچه در میان زنان به

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

نماز می‌ایستد. آیا نماز او باعث بطلان نماز مادرش و دیگر زنان زائری که هم ردیف یا جلوتر ایستاده‌اند می‌شود؟

پاسخ: ظاهراً این حکم ویژه مردان بالغ است بنابراین نماز زنان صحیح است.

آری شایان ذکر است چنانچه پسر بچه ممیز به مرحله‌ای رسیده که احتمال می‌رود بر اثر نگاه کردن به زن شهوتش برانگیخته شود بنا بر احتیاط لازم باید زن بدن و موهای خود را از او بپوشاند.

پرسش ۲۴: ما قبول داریم که نماز زن در منزلش بهتر از نماز در مسجد و مشاهد مشرفه است. اما با توجه به اینکه اکنون حرم‌ها و مساجد مراکزی برای آموزش احکام شرعی و تهذیب اخلاقی به شمار می‌رود و به ویژه بعد از برپایی نمازها سخنرانی‌های دینی و فضای معنوی خاصی فراهم است، از این رو آیا آن حکم تا کنون ادامه دارد؟ یا این فضای دینی همچون عنوان ثانوی موجب افضل شدن نماز در حرم‌ها و مساجد بر نماز در منزل می‌شود؟

پاسخ: برداشت ما اینست که بهترین جا برای نماز زن جایی است که هرچه دورتر و پوشیده‌تر از دید نامحرمان باشد. و محقق شدن این ویژگی در مساجد حتمی نیست. بنابراین بهترین جا برای نماز زن

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

همان منزلش است.

پرسش ۲۵: در رابطه با پوشش زن در هنگام نماز، اگر نامحرمی وجود نداشته باشد یا مکان نمازش کاملاً تاریک باشد، آیا جایز است مثلاً بخشی از بدن یا موهای خود را آشکار سازد یا می‌باید همان جوری خود را بپوشاند که از نامحرم می‌پوشاند؟

پاسخ: بر زن واجب است که در نماز تمام بدن خود را بپوشاند. بجز آن مقدار از صورت که روسری معمولاً آن بخش را نمی‌پوشاند و بنا بر احتیاط مستحب نسبت به پوشش صورت فقط آن مقدار که در هنگام وضو شسته می‌شود پوشاندنش واجب نیست.

و نسبت به دست‌ها واجب است تا میچ را بپوشاند و فقط کف دست بیرون می‌ماند. و پاها را نیز تا میچ می‌پوشاند و بیرون ماندن قدم در نماز اشکالی ندارد مگر آنکه در معرض دید نامحرم باشد که در این صورت پوشاندن قدم‌ها نیز واجب است.

همچنین نوع پوشش زن باید جوری باشد که نه تنها رنگ پوست را بلکه بدن را به طور کامل بپوشاند.

پرسش ۲۶: اگر بخشی از بدن زن (غیر از مو) در حین نماز آشکار

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

شود، مثلاً در هنگام قنوت مقداری از ساعد دستش پیدا شود، حکم نمازش چیست؟

پاسخ: چنانچه نداند نمازش صحیح است. و به محض آنکه متوجه شود باید آن قسمت را بپوشاند.

پرسش ۲۷: اینکه در نماز جماعت شرط است که میان مردان و زنان حائلی پوشاننده باشد، آیا چنانچه این حائل، شیشه یا پنجره‌ای که پشت آن قابل رؤیت است باشد کفایت می‌کند؟ و اگر ارتفاع این مانع کم باشد طوری که سوی دیگرش برای شخص ایستاده قابل رؤیت باشد به عنوان حائل درست است؟

پاسخ: اگر زنان پشت مردان ایستاده باشند وجود حائل لازم نیست و تنها در صورتی که زنان هم ردیف مردان بایستند وجود حائل لازم است. منتها واجب نیست که مانع دید هم باشد.

پرسش ۲۸: برخی از زنان ملاحظه می‌شوند که با وجود حجاب اما بخشی از موهای خود را آشکار می‌سازند و همچنین اصلاً جوراب نمی‌پوشند. در چنین مواردی امر به معروف و نهی از منکر چگونه خواهد بود؟

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پاسخ: پوشاندن مو و قدم یک واجب شرعی است. پس چنانچه احتمال برود که آن زن مجوز شرعی داشته باشد نهی از آن واجب نیست و گرنه واجب است به شرطی که احتمال تأثیرگذاری مثبت داده شود.

پرسش ۲۹: نظر تان راجع به پوشیدن کفش های زنانه پاشنه بلند که باعث ایجاد صدا و جلب نظر می شود چیست؟
پاسخ: چنانچه موجب تحریک مردان شود جایز نیست.

پرسش ۳۰: آیا کفایت می کند که زن قدم های خود را با جوراب نازک بپوشاند؟
پاسخ: اضافه بر بدن، واجب است زن قدمش را نیز از دید نامحرم بپوشاند.

و نوع پوشش باید جوری باشد که علاوه بر رنگ پوست، خود پوست نیز دیده نشود. و بنابراین پوششی که پوست بدن را نشان دهد کفایت نمی کند حتی اگر رنگ پوست قابل تشخیص نباشد.

پرسش ۳۱: وضعیت سلامتی بعضی از خواهران زائر در هنگام

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

پیااده روی به سوی کربلا نابسامان می شود. آیا تزریق آمپول به این خواهران توسط پرستاران مرد جایز است؟

پاسخ: در حالت وجود خواهران پرستار و امثال آنها (هر بانویی که بتواند تزریق کند)، جایز نیست.

پرسش ۳۲: تفتیش و بازرسی پسر بچه ممیز توسط خواهران مفتش چه حکمی دارد؟

پاسخ: جایز نیست، بجز در موارد ناچاری.

پرسش ۳۳: در هنگام انجام وظیفه ام در بخش بازرسی و تفتیش خواهران، با برخی موارد حرام مواجه می شوم از جمله استفاده بعضی خواهران از لاک ناخن یا پوشیدن جوراب های نازک یا پوشیدن حجاب به روشی نادرست. در چنین مواردی اگر چنانچه فقط به انجام وظیفه بازرسی کفایت کنم و از باب امر به معروف و نهی از منکر آن زن را به رعایت و پایبندی به احکام شرعی نصیحت نکنم، آیا گناهی مرتکب شده ام؟

پاسخ: واجب شدن امر به معروف و نهی از منکر منوط به شروطی است. بنابراین با فراهم بودن آن شرایط واجب می شود و ترکش

احکام خواهران زائر مسائل شرعی مورد نیاز خواهران زائر

حرام و موجب گناه است، اما چنانچه شرایطش فراهم نباشد واجب بودن آن نیز ساقط می‌شود. و در چنین مواردی می‌باید بر اساس دستور العمل صادره از سوی مدیریت آن آستان مقدس عمل شود.

پرسش ۳۴: چنانچه خواهر زائری چادر یا جوراب نپوشیده باشد آیا جایز است خادمان حرم مطهر از ورودش جلوگیری کنند؟
پاسخ: بر مدیریت آستان مقدس است که دستور العملی متناسب با شأن و احترام آنجا داشته باشد.